



Aanpak van gevaarlijke punten voor een betere verkeersveiligheid





Onderzoeksdomein en -aanpak

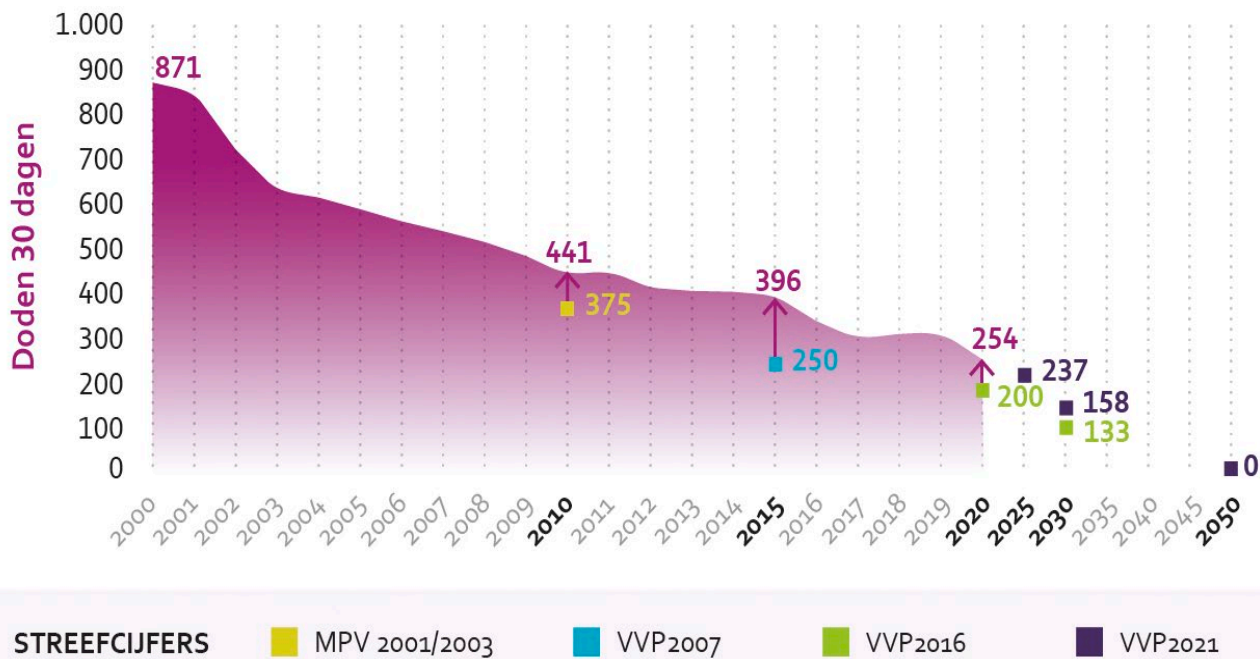
- 2002: Historisch programma: 800 gevaarlijke punten – 5 jaar – 500 miljoen euro
- Audit Rekenhof 2011: 273 punten nog open – kost 900 miljoen euro
- Resolutie Vlaams Parlement (4/05/2011)
- 2018: start dynamische werking



Onderzoeksdomein en -aanpak

- Onderzoeksvragen:
 - Is het historisch programma volledig afgewerkt en is er zicht op de totale kost van het programma?
 - Heeft de Vlaamse overheid voldoende en transparant geëvalueerd in welke mate het programma gevaarlijke punten heeft bijgedragen tot een verhoogde verkeersveiligheid?
 - Is de huidige aanpak van de gevaarlijke punten op afdoende wijze onderbouwd en georganiseerd?
- *Casestudy A12*

Context (1)



Context (2)

Maatschappelijke kosten verkeersongevallen

voor 2000

8,6

miljard euro
(excl. lichtgewonden)

voor 2020

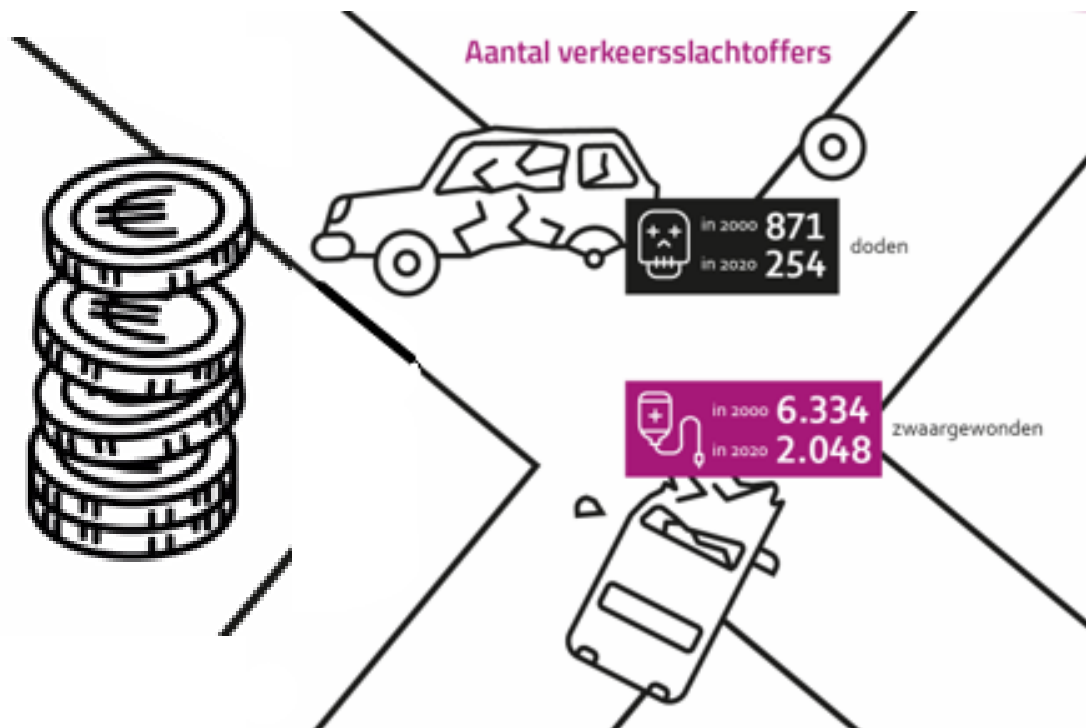
5,4

miljard euro
(incl. lichtgewonden)

voor periode 2000-2020

158

miljard euro





Verkeersveiligheidsbeleid

- In VVP's maatregelenpakketten rond de 5 E's
 - Geïntegreerde aanpak maar zonder evaluatie van voorgaande VVP's
 - Engineering: gevaarlijke punten
 - Onderzoeksagenda
- Proactieve maatregelen



Governance verkeersveiligheidsbeleid

- VHV (2014-2018)
- Nieuwe structuur en beleidsvisie: Alliantie Veilig Onderweg en Mobiliteit Innovatief aanpakken (2021)
 - Departement MOW: regie
 - AWW:
 - Beleidsuitvoering
 - Niet betrokken bij beleidsvoorbereiding en -evaluatie

Historisch programma gevaarlijke punten

- 786/809 afgewerkt
- 199 gevaarlijke punten via kleine ingreep
- Volledige afwerking voorzien in 2024
- Geen zicht op exacte kostprijs, raming 975 miljoen euro
- Geen zicht op kostenbeheersing





Monitoring en evaluatie historisch programma (1)

- Tot heden: zeer beperkte monitoring
 - Laatste monitoring: 2013
 - Geen kleine ingrepen
 - Geen mogelijkheid evolutie van alle gevaarlijke punten in kaart te brengen
- Analyse Rekenhof: voor – na (2017-2019)
 - 711 punten, inclusief kleine ingrepen
 - 76,6%



Monitoring en evaluatie historisch programma (2)

- Evaluatie
 - 1 effectevaluatie in 2011, zonder kleine ingrepen, wel positief effect
 - Geen verdere evaluatie gepland, o.a. naar inrichtingstype
- Lessons learned
 - Vademecum *Veilige wegen en Kruispunten*
 - Quick wins: verbeteringen op korte termijn
 - Ondersteuning externen beter in huis



Dynamische werking gevaarlijke punten (1)

- Ontstaan en opmaak dynamische werking
 - Weinig concrete doelstellingen
 - Geen wetenschappelijk bewijs quick wins
 - Jaarlijks dynamische lijst: momentopname gevaarlijke punten op dat ogenblik
 - In 2021:
 - 313 gevaarlijke punten
 - 101 nieuwe gevaarlijke punten
 - 33% in uitvoering of uitgevoerd
 - Opmaakproces kan geoptimaliseerd worden

Monitoring en opvolging dynamische lijst (2)



- Weinig tot geen transparantie over de opvolging van de dynamische werking
 - Jaarlijks publicatie op website, beperkte informatie
 - Interne opvolglijst (google sheets → KIM opvolgtool)
- In 4 jaar dynamische werking 580 gevaarlijke punten gedetecteerd
 - 45% eenmalige punten, 55% hardnekkige punten (2 keer of meer, 11% 4 keer)
 - 232 punten of 40% in uitvoering of uitgevoerd in 2021
 - 125 afgewerkt in november 2020
 - 26% van de gevaarlijke punten kwam ook voor op historisch programma



Monitoring en opvolging dynamische werking (3)

- Knelpunten in monitoring en opvolging
 - Opvolgingsstatussen + toenemende complexiteit
 - Weinig analyses dynamische werking
 - Geen duidelijkheid over de prioritering en geen dynamische werking (alles wordt opgevolgd en aangepakt)
- Evaluatie
 - Geen enkele evaluatie voorzien



Budget dynamische werking

- Geen zicht op bestede middelen voor de gevaarlijke punten in de dynamische werking
- 2018-2020: inschatting 92,1 miljoen euro



Conclusies

- Verkeersveiligheid: topprioriteit en noodzakelijk om Vision Zero te behalen
- Evidence-based beleid wordt onderschreven, maar onvoldoende in de praktijk gebracht
- Historisch programma: beperkte monitoring, slechts één evaluatie → beperkte analyses zijn positief



Conclusies

- 2018: dynamische werking: snellere aanpak en quick wins
- Dynamische werking onvoldoende benut
- Weinig transparantie en monitoring → KIM heeft potentieel voor verbetering
- Exacte kostprijs historisch programma niet gekend → +/- 1 miljard euro
- Geen duidelijkheid over de kosten dynamische werking → transparantie zeer beperkt

Aanbevelingen

Aanbeveling	Punt in het verslag	Gericht aan
1. Verkeersveiligheidsbeleid		
1.1. Voldoende ambitieuze tussentijdse doelstellingen formuleren om <i>Vision Zero</i> tegen 2050 te kunnen halen.	2.1	VO
1.2. Maatregelen tijdig afstemmen op doelstellingen en bijsturen op basis van permanente evaluatie.	2.1; 2.3.1; 2.3.3	VO
1.3. Een duidelijke onderzoeks- en beleidscyclus opmaken en uitvoeren. Opeenvolgende onderzoeksagenda's baseren op de grondige evaluatie van beleidsplannen. Nieuwe onderzoeksagenda's opmaken in functie van beleidsbepaling. Onderzoeksagenda en beleidsplannen elkaar wederzijds laten voeden.	2.3.2	VO
1.4. Verschillende reactieve en proactieve maatregelen evalueren in het verkeersveiligheidsbeleid in functie van de kosten-baten en bijdrage aan verkeersveiligheid.	2.3.3	VO
1.5. Evidence-based beleid in de praktijk brengen en monitoring- en evaluatiereflex op permanente basis uitbouwen.	2.3.2; 4.2; 5.3	VO
1.6. Verkeersveiligheid altijd laten primeren bij beleidskeuzes, wat moet blijken uit de genomen maatregelen en de uitvoering.	2.3.1; 2.3.3	VO

Aanbevelingen

Aanbeveling	Punt in het verslag	Gericht aan
2. Governance en organisatie		
2.1. De noodzakelijke VTE's inzetten om de regierol van het departement MOW waar te maken.	2.4.1	VO
2.2. De nieuwe governancestructuur moet daadkrachtig optreden, zichzelf tijdig evalueren en indien nodig bijsturen. Relevante actoren zoals het AWW moeten maximaal betrokken worden.	2.4	VO
2.3. Duidelijkheid brengen bij investeringen die gelinkt zijn aan verschillende doelstellingen, GIP opwaarderen tot performante realisatietool, stappen zetten in realisatie prestatiebegroting.	5.4	VO
2.4. Inzetten op performanter kennisbeheer en datasystemen, en systematische uitwisseling tussen AWW en dept MOW.	4.3	AWW, dept. MOW
2.5. Nieuwe data-architectuur implementeren en opmaakproces optimaliseren	5.2.1	Dept MOW



Aanbevelingen

Aanbeveling	Punt in het verslag	Gericht aan
3. Historisch programma		
3.1. Het historisch programma zo vlug mogelijk afwerken en de kosten verder beheersen. Voor de projecten in ontwerpfase eerst de toegevoegde waarde van uitvoering nagaan.	3.2; 3.3	AWV
3.2. Een eindevaluatie van het historisch programma uitvoeren, waarbij vooral het effect wordt nagegaan van de soort ingrepen en de type-oplossingen.	4.2; 4.1.2	VO

Aanbevelingen

Aanbeveling	Punt in het verslag	Gericht aan
4. Dynamische werking		
4.1. Een transparante werking opzetten van de dynamische lijsten voor monitoring, evaluatie, budget en communicatie.	5.3.3	VO
4.2. De dynamische werking van de lijsten bewaken. Daarvoor dient het AWW beter te prioriteren via een doorgedreven permanente monitoring en analyse. Hardnekkige punten (punten die meermaals punten voorkomen op de jaarlijkse dynamische lijst) en punten met een hoge prioriteitscore moeten daarbij voorrang krijgen op de eenmalige punten of punten met lage prioriteitscores. Alle punten moeten worden opgevolgd, maar de operationele planning moet steunen op voldoende onderbouwde prioritering. Er moet worden nagegaan of een punt na een aanpak via quick win nog voldoende potentieel heeft op verbetering om de geplande structurele ingreep, inclusief de kostprijs, te verantwoorden.	5.3.3	AWV
4.3. Het opvolgingssysteem in KIM verder uitwerken met het oog op permanente monitoring en evaluatie, en op een performantere data-uitwisseling tussen de entiteiten voor de dynamische lijst.	5.3.3	AWV, dept MOW
4.4. Een effectevaluatie opzetten, waarbij de quick wins, de structurele ingrepen en de punten met een dubbele aanpak worden geëvalueerd.	5.3.4	VO



Reactie van de minister

- Instemming met de aanbevelingen
- Voorlopig nog geen concreet actieplan voor de uitvoering



Bedankt voor uw aandacht. We zijn verder beschikbaar voor vragen tijdens het debat.